

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการศึกษากิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อนในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยเสนอรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ
2. กิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อน
3. การให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียน
4. การปรับแก้งานเขียน
5. การประเมินคุณภาพของงานเขียน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสอนเขียนแบบเน้นการกระบวนการ

นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1980 เป็นต้นมา แนวคิดเกี่ยวกับการสอนเขียนภาษาอังกฤษได้เปลี่ยนแปลงไป จากวิธีการสอนแนวเดิมที่เน้นผลงานเขียน (Writing as a product) มาเป็นวิธีการสอนเขียนที่เน้นกระบวนการ (Writing as a process) (พูนรัตน์ แสงหนุ่ม, 2538, หน้า 19) โดยมีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้หลายท่าน

Flower และ Hayes (1980,pp.21-24) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนว่า การเขียนเป็นกระบวนการในการสร้างความคิดอันเกิดจากการนำความคิดความจำเดิมมาใช้ในการสร้างความคิดใหม่ โดยผ่านกระบวนการการรวบรวมและจัดเรียงข้อมูลอย่างมีความหมายตามหลักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง โดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อ่านที่มีต่อเนื้อเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน และมีการตรวจทานดูความเหมาะสมในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความได้อย่างชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Coe และ Gutierrez (1981, p.264) ที่เสนอไว้ว่า ในกระบวนการเขียนจะต้องมีการ

ประเมินเพื่อพิจารณาความสมเหตุสมผล และการตรวจทานข้อบกพร่องของงานเขียน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงให้ได้ข้อความที่สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน

สำหรับ Sommers (1980, pp.378-380) ได้กล่าวถึงกระบวนการเขียนว่าเป็นการสร้างและจัดเรียงความคิดที่ได้จากการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยใช้ กิจกรรมอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนหรือการแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือการกำหนดกลุ่มผู้อ่านเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนคำนึงถึงปฏิกิริยาตอบสนองของผู้อ่านระหว่างการเขียน อันจะทำให้นักเรียนได้พัฒนากระบวนการในการค้นหาข้อมูลและพัฒนาความคิดขึ้นเรื่อยๆ ส่วน Proett และ Gill (1986 cited in วิไลพร ธนสุวรรณ, 2536, หน้า 46) ได้กล่าวเสริมว่า การเขียนขึ้นอยู่กับการฝึกทักษะต่างๆที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก เพราะการเขียนเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน จำเป็นต้องมีการผสมผสานความคิดหรือความรู้สึกอย่างเป็นระบบ

ส่วน Hairston (1982, p.85) และ Taylor (1984, pp.1-15) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นกระบวนการค้นหาข้อมูลโดยผ่านกระบวนการในการค้นหา การพัฒนา และการเรียบเรียงข้อมูลจากความคิดซึ่งเป็นกระบวนการแสวงหาเชิงสร้างสรรค์ ที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างเนื้อหาและภาษาเพื่อค้นหาสิ่งทีนอกเหนือความรู้เดิมที่มีอยู่ การเขียนจึงเป็นเครื่องมือในการค้นหาความคิดจากประสบการณ์ของผู้เขียน เพื่อจะได้นำสิ่งเหล่านี้มาเสนอแก่ผู้อ่าน โดยกระบวนการที่เกิดขึ้นนี้เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ได้ถูกกำหนดเป็นระเบียบวิธีหรือกฎเกณฑ์ที่ตายตัว แต่เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างผสมผสานกลมกลืนกัน ไม่ได้แบ่งเป็นขั้นตอนที่แยกจากกันโดยเด็ดขาด เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นย้อนกลับได้ (Recursive) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผนการเขียน การตรวจทานแก้ไขงานเขียน การคาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipating) ในสิ่งที่จะเขียน และขั้นตอนการทบทวนงานเขียน (Reviewing)

นอกจากนี้ นิดดา อติภัทรนันท์ (2639, หน้า 54) กล่าวว่า การเขียนแบบเน้นกระบวนการนี้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มองเห็นการเขียนว่ามีใช้เป็นสิ่งที่ยากจนเกินไป ข้อคิดเห็นและการแนะนำจากผู้อ่านจะช่วยให้ผู้เขียนปรับแก้ไขงานให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้นได้ หากผู้เขียนให้เวลากับการเขียน และรับผิดชอบงานของตนเอง งานเขียนนั้นก็จะเป็นงานเขียนที่ดีได้

กล่าวโดยสรุป การเขียนตามแนวคิดของการสอนแบบเน้นกระบวนการ เป็นกระบวนการทางความคิดที่เกิดขึ้นอย่างซับซ้อน นับตั้งแต่การค้นหาข้อมูล การวางแผน การเรียบเรียงข้อมูลเพื่อถ่ายทอดเป็นงานเขียนที่สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน โดยอาศัยกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างผสมผสาน

กลมกลืนกัน และสามารถย้อนกลับไปยังขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งได้ รวมทั้งการคำนึงถึงปฏิริยาตอบสนองของผู้อ่านที่เกิดขึ้นในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานเขียนระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนด้วย

ขั้นตอนของการเขียนแบบเน้นกระบวนการ

จากการที่วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นจากนักการศึกษา ผู้วิจัย และผู้สอนภาษาอังกฤษทั้งในบริบทของการเรียนการสอนภาษาที่หนึ่งและภาษาต่างประเทศ จึงมีผู้เสนอแนวทางและขั้นตอนในการดำเนินการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้หลายท่านดังนี้

Raimes (1983, p.142), Murray (1984, p. 90) และ Hedge (1988, pp.15-18) ได้เสนอแนวทางการสอนแบบเน้นกระบวนการไว้ 5 ขั้นตอนใหญ่ๆ ได้แก่

1. ขั้นเตรียมตัวก่อนการเขียน (Prewriting)

เป็นขั้นที่เกิดขึ้นก่อนการเขียนร่างครั้งแรก (First draft) ในขั้นนี้ผู้สอนจะเสนอหัวข้อที่จะต้องเขียนต่อผู้เรียน สร้างแรงจูงใจในการเขียน ตั้งจุดประสงค์ของการเขียน เพื่อเป็นแนวทางในการเรียบเรียงข้อมูล กำหนดรูปแบบของภาษาและคำศัพท์ที่ใช้ สร้างภาพผู้อ่านต่อผู้เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนตระหนักว่าในการเขียนแต่ละครั้งนั้นจะมีบุคคลประเภทใดเป็นผู้อ่าน การสร้างภาพของผู้อ่านนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเลือกที่จะเสนอความคิดอย่างไร และเลือกลีลาการเขียนแบบไหนจึงเหมาะสม ต่อจากนั้นผู้สอนจะอภิปรายเนื้อหาที่ต้องเขียนร่วมกับผู้เรียน กลั่นกรองข้อมูลที่ได้ จัดลำดับข้อมูลวางแผน ดำเนินเรื่องโดยการเขียนโครงเรื่อง และท้ายสุดผู้สอนและผู้เรียนฝึกเขียนเรียบเรียงข้อมูลเป็นตัวอย่างพร้อมกัน

2. ขั้นการเขียน (Writing)

กิจกรรมในขั้นนี้ คือ ผู้เรียนเรียบเรียงข้อมูลที่ได้มาจากขั้นที่ 1 ให้เป็นเรื่องราวด้วยตนเอง โดยมีการสัมพันธ์ความอย่างสละสลวย สมเหตุสมผล และเป็นขั้นเป็นตอน โดยแสดงออกถึงความคิดของผู้เขียนให้ได้มากที่สุด ชัดเจนที่สุด และกระชับที่สุด ผู้เขียนจะเขียนฉบับร่างก่อน โดยคำนึงถึงเนื้อหาที่จะเสนอเท่านั้น ยังไม่ต้องกังวลกับความถูกต้องในการใช้ภาษา ไวยากรณ์ หรือการสะกดคำ เพราะจะทำให้การเขียนไม่คล่องตัวและความคิดขาดตอน ในช่วงเขียนร่างนี้ผู้เขียนจะเขียนไปโดยมีการหยุดอ่านทบทวน และคิดต่อว่าจะพัฒนาให้เรื่องดำเนินไปอย่างไร ทบทวนแผนการเขียนอีกครั้ง นำความคิดใหม่ๆเข้ามา และอาจมีการจัดเรียงความคิดข้อมูลที่เขียนไปแล้วใหม่ ในขั้นนี้จะมี

การหมุนไปมาของขั้นตอนต่างๆ ระหว่างการวางแผน การเขียนร่าง การทบทวน และการแก้ไขโครงร่างใหม่ เมื่อจัดเนื้อหาได้เข้ารูปดีแล้ว จึงค่อยให้ความสนใจ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องในรายละเอียด เช่น การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การใช้ไวยากรณ์และกลไกการเขียน

สิ่งที่ต้องคำนึงในการเขียนขั้นนี้คือ ความคิดที่ต้องการให้ผู้อ่านอ่าน วัตถุประสงค์ในการเขียน และรูปแบบกลไกในการเขียนที่เหมาะสมกับเรื่องนั้นๆ

3. ขั้นตอนสนองต่องานเขียน (Response)

ขั้นนี้นับได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นหนึ่ง เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เขียน ทำให้ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องในงานเขียนของตน ขั้นนี้มีชื่อเรียกได้หลายประการ เช่น ขั้นแก้ไขข้อบกพร่อง (Correction) ขั้นทบทวน (Revision) ขั้นให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) และขั้นตอนสนองต่องานเขียน (Response) จุดประสงค์ของขั้นนี้คือ เพื่อปรับปรุงคุณภาพงานเขียน กิจกรรมในขั้นนี้คือ การอ่านทวนตรวจทานเพื่อหาจุดบกพร่องเพื่อผู้เขียนจะได้พิจารณาแก้ไข การทบทวนตรวจทานนี้จะทำให้เนื้อหา รูปแบบของภาษาที่ใช้และกลไกในการเขียน กิจกรรมในขั้นนี้จะช่วยให้ผู้เขียนเห็นงานของตนได้ชัดเจนขึ้น เข้าใจมากขึ้น

4. ขั้นเขียนใหม่อีกครั้ง (Rewriting)

เมื่อผู้เรียนได้รับงานเขียนที่ผู้สอนตอบสนองแล้วคืนมา ผู้เรียนจะต้องศึกษาความคิดเห็น คำวิจารณ์ หรือคำแนะนำนั้นๆ โดยละเอียด จากนั้นทบทวนงานของตนเองใหม่ เพื่อทำความเข้าใจในจุดบกพร่องต่างๆ และแก้ไขงานให้ดีขึ้น อาจจะต้องมีการวางแผนโครงเรื่องใหม่ ค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม แก้ไขข้อบกพร่องของการใช้ภาษา การสะกดคำใหม่ เพื่อขัดเกลางานให้สมบูรณ์ขึ้น ต่อจากนั้นเขียนงานอีกครั้ง ถือเป็นร่างครั้งที่ 2 จากนั้นผู้เขียนตรวจแก้ (Edit) อีกครั้งโดยอ่านเรื่องที่เขียนใหม่ทั้งหมด โดยตลอด พยายามประเมินงานเขียนในสายตาของผู้อ่าน เพื่อให้เนื้อหาและภาษาที่ใช้มีความชัดเจน และถูกต้องให้มากที่สุด

5. ขั้นประเมินผล (Evaluation)

ขั้นตอนนี้คือ ขั้นสุดท้ายของกระบวนการเขียน เป็นขั้นประเมินคุณภาพของงานเขียน ขั้นนี้จะทำให้ผู้เรียนทราบว่างานเขียนของตนเป็นอย่างไร การตรวจให้คะแนนงานเขียนนั้นทำได้หลายวิธี โดย Valette (1977, p. 220-260) ได้เสนอเกณฑ์การตรวจให้คะแนนงานเขียนแบบต่าง ๆ ซึ่งสรุปได้ดังนี้ การสอนเขียนเรียงความแบบควบคุม การให้คะแนนขึ้นอยู่กับความถูกต้องของการคัดลอก ตัวอักษรหรือประโยคต่างๆ การสอนเขียนเรียงความแบบแนะ การให้คะแนนจะคิดเป็นคำหรือวลีก็ได้

โดยคำนึงถึงความถูกต้องของการใช้ภาษา ไวยากรณ์ และกลไกการเขียน ส่วนการสอนเขียนเรียงความแบบอิสระ การให้คะแนนจะต้องคำนึงถึงเนื้อหา การเรียบเรียงเนื้อหา การใช้ถ้อยคำและคำศัพท์ และความถูกต้องในการใช้ไวยากรณ์ และกลไกการเขียน

Hewins (1986, pp. 219-223) ซึ่งเป็นครูสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศที่โรงเรียนไฮแลนด์ รัฐนิวเจอร์ซีย์ สหรัฐอเมริกา ได้เสนอขั้นตอนการสอนเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการเขียน (Prewriting) การสอนในขั้นนี้เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้ข้อมูลและสร้างแนวคิดให้เกิดกับนักเรียนเพื่อสามารถนำไปเขียนได้ซึ่งจะเป็นกิจกรรมเพื่อระดมพลังสมอง มีลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เช่น วีดีโอ สไลด์ รูปภาพ ภาพชุด โดยครูจะเล่าเรื่องย่อๆ ของสิ่งที่จะให้เขียนให้นักเรียนฟังเสียก่อน เมื่อนักเรียนดูจบแล้วครูจะให้นักเรียนเล่าอีกครั้งซึ่งครูอาจจะถามคำถามเพื่อเป็นการชี้แนะหากนักเรียนไม่สามารถเล่าต่อได้

1.2 ครูให้นักเรียนอ่านบทอ่าน เช่น จากเรื่องเล่า บทสนทนา แผ่นโฆษณา บทเริ่มต้นของเรื่อง โดยกำหนดเวลาให้เหมาะสมแล้วครูถามนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน ให้นักเรียนช่วยกันตอบครู เขียนคำตอบลงบนกระดาน โดยอาจเขียนเป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยค ขึ้นอยู่กับระดับความยากง่ายของสิ่งที่อ่าน

1.3 ครูตั้งประเด็นให้นักเรียนหาแนวคิดสำหรับการเขียน เช่น ครูอาจกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนเป็นนักข่าว ไปสัมภาษณ์ดารานักเรียนชอบมากคนหนึ่ง แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าในการสัมภาษณ์ดารานั้นควรจะสัมภาษณ์เกี่ยวกับอะไร ครูเขียนไว้บนกระดาน ต่อจากนั้นให้นักเรียนที่เป็นนักข่าวสมมุติ ให้เพื่อนคนหนึ่งเป็นดารานักเรียนที่ตนเองชอบ แล้วทำการสัมภาษณ์ตามหัวข้อที่กำหนดไว้ แล้วนำคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเขียนเป็นรายงานต่อไป

2. ขั้นตอนการเขียนร่างครั้งที่ 1 (First Draft)

นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมในขั้นที่หนึ่งมาลงมือเขียน ในการเขียนครั้งแรกๆ นักเรียนอาจรู้สึกว่าเป็นการยากที่จะนำข้อมูลที่เป็นคำหรือเป็นประโยคมาเขียนเรียบเรียงให้เป็นข้อความต่อเนื่องกัน แต่ถ้านักเรียนฝึกเขียนบ่อยๆ ครั้งก็จะรู้สึกว่าง่ายขึ้น ซึ่งครูต้องคอยให้กำลังใจ เพราะนักเรียนต้องมีการปรับปรุงแก้ไขอีกหลายครั้ง

3. ขั้นการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

ครูให้นักเรียน 2-3 คน อ่านงานเขียนของตนให้เพื่อนทั้งชั้นฟัง แล้วครูสาธิตวิธีให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับเนื้อหาที่เขียน โดยในขั้นนี้ครูยังไม่เน้นถึงไวยากรณ์หรือความถูกต้องของภาษา แต่ข้อมูลย้อนกลับของครูควรเป็นไปเพื่อให้นักเรียนปรับปรุงเนื้อหาที่เขียนและความเป็นไปในทางบวก หลังจากนั้นครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันอ่านงานเขียนภายในกลุ่ม พร้อมทั้งวิจารณ์งานเขียนของเพื่อนแต่ละคน นักเรียนจะต้องอ่านงานเขียนของเพื่อนทุกคนในกลุ่ม ในตอนแรกๆ นักเรียนอาจจะยึดแนวการวิจารณ์ของครูเป็นหลัก แต่เมื่อผ่านขั้นตอนนี้ไปแล้วหลายครั้ง นักเรียนจะเรียนรู้ที่จะวิจารณ์ด้วยความคิดของตนเอง

4. ขั้นการเขียนร่างครั้งที่ 2 (Second Draft)

นักเรียนนำงานเขียนของตนไปปรับปรุงแก้ไข โดยอาจจะเพิ่มเติมเนื้อหาที่ขาดไป หรือเปลี่ยนแปลงบางส่วนที่ไม่เหมาะสม โดยนักเรียนจะได้แนวคิดในการปรับปรุงแก้ไขจากการวิจารณ์ของครูและเพื่อนนั่นเอง แต่อาจไม่เขียนตามความคิดเห็นของครูหรือเพื่อนก็ได้ ถ้าเขามีเหตุผล ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของงานเขียนอย่างเต็มที่

5. ขั้นการอ่านเพื่อตรวจแก้ไข (Proof Reading)

นักเรียนตรวจงานเขียนด้วยตนเอง โดยครูจะเป็นผู้บอกหลักในการตรวจให้ ทั้งนี้ก็จะขึ้นอยู่กับลักษณะงานเขียนแต่ละครั้ง ซึ่งบางทีครูอาจจะเลยความผิดที่ไม่สำคัญหรือความผิดที่ไม่ทำให้เนื้อเรื่องเปลี่ยนไปบ้างก็ได้ และเมื่อนักเรียนตรวจงานเขียนของตนแล้วให้นักเรียนแต่ละคนแลกเปลี่ยนงานเขียนกับเพื่อน 1-2 คน (ในกลุ่ม) เพื่อให้เพื่อนช่วยตรวจความถูกต้องของภาษาอีกครั้งหนึ่ง

6. การเขียนครั้งสุดท้าย (Final Draft)

นักเรียนนำงานเขียนที่ให้เพื่อนตรวจกลับไปแก้ไขให้ถูกต้อง และอ่านทบทวนด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเป็นที่พอใจแล้วจึงส่งครู บทบาทของครูในขั้นนี้คือ เลือกผลงานที่ดีที่สุด 5-10 ฉบับสำหรับเผยแพร่ให้เจ้าของผลงานนั้นๆ อ่านให้เพื่อนๆ ฟัง ติดบอร์ดหน้าห้อง ติดบอร์ดกลางของโรงเรียน ทำวารสารประจำห้อง และวารสารของโรงเรียน

Brown และ Hood (1989,p.6) ได้เสนอขั้นตอนการสอนแบบเน้นกระบวนการซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการสอนที่ Singh (1992, p.44) ได้เสนอไว้ดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการเขียน เป็นขั้นตอนของการอภิปรายและวางแผน เพื่อกำหนดข้อมูลที่จะใช้เขียน โดยคำนึงถึงจุดประสงค์ของการเขียน เนื้อหาที่จะใช้ ความเป็นไปได้ และข้อจำกัดต่างๆ ซึ่งกิจกรรมในขั้นนี้ประกอบด้วย การระดมสมอง การเขียนเร็ว (Speed writing) การถามตัวเองด้วยคำถามแบบ “WH” การเรียงลำดับความคิด และการศึกษาตัวอย่างงานเขียน ฯลฯ กิจกรรมดังกล่าวล้วนส่งเสริมให้เกิดความคิดและข้อมูลที่ต้องการ และยังกระตุ้นความจำเป็นเพื่อค้นหา ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการเขียนอีกด้วย จากนั้นผู้เรียนจึงรวบรวมข้อมูล จัดวางโครงร่างของงานเขียน และปรึกษาหารือกับครูหรือเพื่อนเพื่อให้ได้ข้อตกลงเกี่ยวกับความหมายที่ต้องการจะสื่อ

2. ขั้นการเขียนฉบับร่าง เป็นขั้นลงมือเขียนโดยยังไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องด้านการใช้ไวยากรณ์ แต่ให้คำนึงถึงเนื้อหาสาระที่ต้องการจะเสนอเป็นสำคัญ นอกจากนั้นยังให้ตระหนักในเรื่องการเรียบเรียงจัดระบบความคิด การเชื่อมโยงประโยคเพื่อให้ได้ใจความต่อเนื่อง โดยใช้การเขียนเว้นบรรทัดเพื่อแก้ไขงานเขียนบนบรรทัดที่ว่าง หรือเขียนในกระดาษเพียงหน้าเดียว และเว้นอีกหน้าไว้แก้งาน วิธีการเหล่านี้ช่วยให้เห็นการเขียนที่เป็นต้นฉบับครั้งแรกได้ ในบางครั้งผู้เรียนอาจจะกลับมาใช้ข้อความนั้น ๆ อีกได้ในภายหลัง

3. ขั้นทบทวน ขั้นนี้เป็นการตรวจดูว่าได้เขียนในสิ่งที่ต้องการเขียนหรือไม่ และเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด พึงจำไว้ว่าขั้นทบทวนงานเขียนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในกระบวนการเขียน เพราะเป็นขั้นทบทวน ปรับแก้งานฉบับร่างทั้งทางด้านเนื้อหา และการใช้ภาษา รวมทั้งดูความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับผู้อ่านเฉพาะกลุ่มและสถานการณ์บางสถานการณ์ด้วย

สำหรับ Hedge (1989, pp.8-14) ได้ให้ข้อคิดว่า ในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างงานเขียนได้นั้น ครูควรจะสอนในลักษณะที่ช่วยฝึกและพัฒนาทักษะต่างๆ ของผู้เรียนอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเรียบเรียง ฝึกให้ผู้เรียนคิดและเรียบเรียงความคิด เป็นการสอนให้ผู้เรียนเตรียมเขียนด้วยการรวบรวมข้อมูลจากกิจกรรมต่างๆ เช่น การใช้แผนภูมิความคิดแบบต่างๆ เช่น แบบปิรามิด แบบแมงมุม ฯลฯ การระดมสมอง การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การให้ผู้เขียนเขียนความคิดของตนออกมาอย่างรวดเร็วโดยไม่หยุดซึ่งเป็นการสร้างความคิดในการเขียน

ขั้นที่ 2 การสื่อความหมาย ฝึกให้ผู้เรียนคำนึงถึงผู้อ่านงานเขียน การรู้ว่าผู้อ่านเป็นอย่างไร ช่วยให้ผู้เขียนสามารถเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้อ่านและสื่อความหมายให้ตรงตามจุดประสงค์ของ

การเขียน กิจกรรมในขั้นนี้ เช่น การเขียนจดหมายแลกเปลี่ยนกัน การเขียนเล่าเรื่อง บันทึกประจำวัน บทละคร ฯลฯ

ขั้นที่ 3 การเขียน ฝึกให้ผู้เรียนแสดงความคิดในรูปข้อความ ซึ่งประกอบด้วยประโยค และ อนุเจต กิจกรรมในขั้นนี้ใช้การวิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียนเพื่อศึกษาวิธีการนำเสนอความคิด ซึ่งได้แก่ รูปแบบการเขียน รูปแบบการเรียบเรียง การใช้คำเชื่อมเพื่อให้เนื้อความต่อเนื่อง ฯลฯ

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงงานเขียน ใช้กิจกรรมการตรวจงาน และการปรับแก้แล้วเขียนใหม่ เป็นการฝึกให้ผู้เขียนปรับปรุงงานเขียนของตนพร้อมกับสามารถตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียนได้ โดยใช้แบบตรวจงาน (Grading scheme) ซึ่งแยกประเด็นการตรวจเป็นแต่ละประเด็นประกอบการตรวจ ส่วนการปรับแก้งานเขียนอาจทำได้ด้วยตัวเองหรืออาจทำเป็นคู่

ส่วน Huang (1993, pp. 39-47) นั้นมีขั้นตอนที่ละเอียดกว่าผู้อื่นที่ได้นำเสนอมาแล้ว โดยได้เสนอไว้ 10 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ก่อนการเขียน ใช้เวลา 30 นาทีในชั้นเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่างจริงจังในสิ่งที่ตนต้องการจะเขียน ซึ่งทำได้โดยให้ผู้เรียนอภิปรายปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับหัวเรื่อง (Topic) ที่ครูกำหนดให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดที่กว้างขวาง

ขั้นที่ 2 การเขียนร่างฉบับที่ 1 ใช้เวลา 20-30 นาทีในชั้นเรียนหรือที่บ้านก็ได้ เพื่อให้ผู้เรียนเขียนงานฉบับร่าง

ขั้นที่ 3 การช่วยด้านเนื้อหาตามหัวเรื่อง ใช้เวลา 10 นาทีในชั้นเรียน ครูแจกแบบตรวจสอบเนื้อหา เพื่อช่วยในการคิดและตรวจสอบด้านเนื้อหา

ขั้นที่ 4 การฝึกทักษะปรับปรุงแก้ไขเนื้อหา ใช้เวลา 30 นาทีในชั้นเรียน โดยครูเขียนงานฉบับร่างของผู้เรียนบนแผ่นใสโดยใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะเพื่อเป็นตัวอย่างของการฝึกทักษะปรับปรุงแก้ไขงานเขียน ครูให้ตัวอย่างการติชมงานเขียน ครูต้องย้ำว่าในขั้นนี้ยังไม่ต้องพะวงกับเรื่องไวยากรณ์ การสะกดคำหรือเครื่องหมายวรรคตอนแต่อย่างใด และครูต้องไม่ลืมว่าในขั้นนี้ ครูจะแก้ไขข้อผิดพลาดในฉบับร่างไม่ได้โดยเด็ดขาด คำแนะนำในการปรับปรุงงานเขียนให้เป็นหน้าที่ของเพื่อนร่วมชั้นเรียนจะดีที่สุด

ขั้นที่ 5 การตอบสนองด้านเนื้อหาโดยเพื่อนเป็นผู้ให้การตอบสนอง ใช้เวลา 30 นาที ในชั้นเรียน ครูแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มๆ ละไม่เกิน 6 คน แล้วให้แลกเปลี่ยนอ่านร่างฉบับที่ 1 โดยใช้แบบแสดงความ

คิดเห็นด้านเนื้อหาประกอบการอ่าน เพื่อช่วยให้ผู้อ่านได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้งานร่างได้อย่างรวดเร็วและตรงประเด็น ในขณะที่เดียวกันครูคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนเกิดปัญหา

ขั้นที่ 6 การเขียนร่างฉบับที่ 2 และขั้นปรึกษาหารือระหว่างครูและผู้เรียน ขั้นนี้ผู้เรียนสามารถทำการบ้านได้ เพราะเป็นขั้นที่ผู้เรียนเขียนร่างฉบับที่ 2 ซึ่งจะต้องปรับปรุงแก้ไขหลังจากที่ได้ผ่านขั้นที่ 5 มาแล้ว และในขณะที่ผู้เรียนเริ่มเขียนร่างฉบับที่ 2 ดังกล่าวแล้ว ครูอาจเริ่มดำเนินการให้คำปรึกษาได้ เป็นการปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานเขียนนั่นเอง

ขั้นที่ 7 การตรวจสอบด้านภาษา ใช้เวลา 5 นาทีในชั้นเรียน ขั้นนี้ครูอาจตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา โดยเลือกตรวจสอบ 1-2 เรื่องที่คิดว่าเป็นปัญหาสำคัญสำหรับผู้เรียน

ขั้นที่ 8 การฝึกทักษะปรับปรุงแก้ไขการใช้ภาษา ใช้เวลา 30 นาทีในชั้นเรียน ในขั้นนี้ครูฉายแผ่นใสที่ได้เขียนร่างฉบับที่ 2 ของนักเรียนไว้ เพื่อเป็นตัวอย่างในการแนะนำการตรวจข้อผิดพลาด ๆ บนแผ่นใส ซึ่งต้องมาจากข้อเสนอแนะของนักเรียนในชั้นเรียน

ขั้นที่ 9 การตรวจทานร่างฉบับที่ 2 ใช้เวลา 30 นาทีในชั้นเรียน ในขั้นนี้นักเรียนต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมากในการตรวจทานงานของเพื่อน ครูเดินรอบๆ ห้องเพื่อให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา ครูต้องเตือนนักเรียนว่า จะทำงานเพื่อนก่อนได้รับอนุญาตไม่ได้

ขั้นที่ 10 การเขียนงานฉบับสุดท้าย ให้นักเรียนเขียนในชั้นเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ผู้เขียนได้ปรับงานฉบับที่ 2 ตามคำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนเพื่อให้ได้งานเขียนที่สมบูรณ์ที่สุด

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนในการสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการเขียน (Prewriting) เป็นขั้นที่นักเรียนค้นหาข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการเขียน จัดเรียงเรียงข้อมูล และวางแผนในการถ่ายทอดข้อมูลออกมาเป็นงานเขียนที่สามารถ สื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้

ขั้นที่ 2 ขั้นการเขียน (Writing) นักเรียนถ่ายทอดข้อมูลที่รวบรวมได้ออกมาเป็นตัวอักษร ซึ่งเป็นงานเขียนร่าง

ขั้นที่ 3 ขั้นการตอบสนอง (Response) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับงานเขียนจากเพื่อนหรือครูที่ได้ทำการตอบสนองต่องานเขียนร่างของนักเรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นปรับแก้งานเขียน (Revision) หลังจากได้รับข้อมูลย้อนกลับแล้ว นักเรียนจะนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงแก้งานเขียนเพื่อให้ได้งานเขียนที่มีคุณภาพมากขึ้น

ขั้นที่ 5 ขั้นการเขียนใหม่ (Rewriting) เมื่อนักเรียนปรับแก้งานเขียนตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับแล้ว นักเรียนจะทำการเรียบเรียง และเขียนงานเขียนอีกครั้งเพื่อให้ได้งานเขียนฉบับสมบูรณ์สำหรับนำเสนอผู้สอน

กิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อน

ในการให้การตอบสนองต่องานเขียนในขั้นหลังการเขียนของการสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการนั้น นอกจากครูผู้สอนจะเป็นผู้ให้การตอบสนองหรือให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนของนักเรียนแล้ว เพื่อนนักเรียนก็สามารถเป็นผู้ตอบสนองและให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนแก่เพื่อนได้เช่นกัน โดยใช้กิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อน (Peer review groups) ซึ่งในภาษาอังกฤษสามารถเรียกชื่อกิจกรรมดังกล่าวได้หลายอย่าง เช่น Peer response, Peer critique หรือ Peer editing workshop เป็นต้น (Reid, 1993, p. 208)

กิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อนนี้นับว่าเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์และได้รับความนิยมมากขึ้นในการสอนการเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (Mendonca and Johnson, 1994, p. 745) กิจกรรมนี้อยู่ในขั้นหลังการเขียน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนของการตอบสนองต่องานเขียนร่างฉบับที่หนึ่งซึ่งเน้นการตอบสนองเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับด้านเนื้อหาที่เหมาะสม และขั้นตอนการตอบสนองต่องานเขียนร่างฉบับที่สองที่เป็นการตอบสนองเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับด้านไวยากรณ์และการใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่างๆ โดยใช้แบบตรวจแสดงความคิดเห็นจากการอ่านที่ครูเตรียมไว้เพื่อเป็นแนวทางในการตอบสนอง

ในขณะที่ นิธิดา อติภทรนันท์ (2539, หน้า 53-54) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยว่า การที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกับเพื่อนในการแลกเปลี่ยนกันอ่านงานเขียน และแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงงานเขียนให้สมบูรณ์ดียิ่งขึ้น จะก่อให้เกิดบรรยากาศทำทหาย และการแข่งขันในตัว of นักเรียนเอง และระหว่างเพื่อน ดังนั้นกิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อนนี้จึงเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เห็นแนวการเขียนของเพื่อน ได้เรียนรู้จากเพื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่นักเรียนได้อ่านงานของเพื่อนที่มีคุณภาพดีกว่า จะสร้างความรู้สึกเสมือนแรงกดดันจากเพื่อนให้นักเรียนรับผิดชอบในงานเขียนของตนเอง นักเรียนจะพยายามเขียนเพื่อสื่อความหมาย และให้งานนั้นมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพยิ่งขึ้น จากการที่นักเรียนมีผู้อ่านงานเขียนมากจะทำให้นักเรียนทราบว่ามีผู้อ่านแล้วมีความคิดเห็นอย่างไร เข้าใจอย่างไร นักเรียนจะได้แนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงงานเขียนให้ดีขึ้น หรือเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนพัฒนางานเขียนให้ดียิ่งขึ้นเรื่อยๆ

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อนเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างเพื่อนที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านสติปัญญาและสังคมของผู้เขียน โดย Piaget (1959 cited in Tudd, Jonathan and Caruso, 1994) ได้กล่าวถึงการช่วยเหลือและการทำงานร่วมกันระหว่างเพื่อนกับเพื่อนว่าเป็นการพัฒนาความรู้ ความจำและจริยธรรม โดยผลจากการที่มีปฏิสัมพันธ์นั้นจะทำให้โอกาสที่นักเรียนไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric) เกิดได้ง่ายขึ้นเมื่อมีการถกเถียงกับคนอื่น เพราะเขาจะพบกับความจริงที่ว่าในสถานการณ์หนึ่งๆ นั้น ไม่ใช่ทุกคนจะมองเห็นในสิ่งเดียวกัน นักจิตวิทยาได้ทำการวิจัยพื้นฐานทฤษฎีของ Piaget โดยศึกษาจากพฤติกรรม การสนทนา และการทำงานเป็นคู่และเดี่ยว พบว่านักเรียนที่เรียนเป็นคู่กับเพื่อนที่เก่งกว่านั้น สามารถแก้ไขปัญหทางด้านการศึกษาต่างๆ ในระดับสูงกว่านักเรียนที่ทำงานตามลำพัง นอกจากนี้ สุจิตรา มงคลยุทธ (2540, หน้า 24) ได้เสนอไว้ว่าการสอนให้เพื่อนยังสามารถเพิ่มแรงจูงใจได้ทั้งผู้สอนและผู้ถูกสอน แม้ว่าส่วนใหญ่ที่ประสบความสำเร็จจะใช้เวลาทำงานตามลำพัง แต่จากข้อเท็จจริงพื้นฐานเกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียนนั้น แรงจูงใจมีส่วนสำคัญด้วย อาจพูดได้ว่าความแตกต่างที่สำคัญระหว่างผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลวก็คือ แรงจูงใจที่อยากประสบความสำเร็จ ความตั้งใจที่จะเรียน และความตั้งใจที่จะทำตามสิ่งที่ตั้งใจไว้ ผู้เรียนบางคนสร้างแรงจูงใจในตัวเองได้ เขาจะมุ่งความสนใจไปในเรื่องที่ต้องการงานวิจัยทาง จิตวิทยาแสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจนั้นมีผลจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นจึงสามารถทำให้นักเรียนสนใจเพิ่มขึ้นในงานที่เคยมองว่าน่าเบื่อ และยังให้ประโยชน์คือ ได้รับคำแนะนำจากคนอื่นด้วย การสอนโดยนักเรียนสอนกันเองแบบตัวต่อตัวจึงเป็นการให้ประโยชน์แก่นักเรียนทั้งเรื่องความสำเร็จในการเรียน และความสนใจเรียนด้วย

ในบริบทของการเรียนการสอนภาษาที่หนึ่ง มีผู้วิจัยหลายท่านได้เสนอว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน (Peer interaction) ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อนนั้นมีผลดีทางด้านสติปัญญา เนื่องจากปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงบทบาทเชิงปฏิบัติ (Active role) ได้มากขึ้นในการเรียนรู้ (Mendonca and Johnson, 1994, p.746) Cazden (1988, p.126) อธิบายลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนว่าเป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้สร้างความคิดใหม่อีกครั้งหลังจากได้พิจารณาปฏิบัติการของเพื่อน และช่วยก่อให้เกิดความสัมพันธ์เชิงการสอนกับผู้อ่านโดยอาศัยการให้และรับข้อมูลย้อนกลับ จากแนวคิดของ Vygotsky (1978 cited in Mendonca and Johnson, 1994, p. 746) ที่กล่าวว่า การใช้ภาษาไม่ว่าในรูปของการเขียนหรือการพูดเป็นการแสดงออกทางสังคม (Social act) ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในกิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อนจึงนำมาซึ่งแนวคิด

ทั้งทางด้านสติปัญญาและสังคมของภาษาที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสื่อความหมายระหว่างกันในบริบทของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction) นอกจากนั้น Brief (1984, p. 642) ยังกล่าวไว้ว่าการเขียนมีความสัมพันธ์กับการสนทนาในแง่ที่ว่าแนวทางที่ผู้เรียนพูดคุยกันนั้นจะกำหนดแนวทางที่เขาคิดและเขียนด้วยเช่นกัน

ในการสนับสนุนงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาที่หนึ่งดังกล่าวข้างต้น นักวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาที่สองกล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อนเป็นการแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญอันหนึ่งของการสอนเขียนภาษาที่สองที่มีประสิทธิภาพ (Mendonca and Johnson, 1994, p. 746) โดย Mangelsdorf (1989, p.143) ได้เสนอว่า โดยทั่ว ๆ ไปปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนช่วยให้ผู้เรียนภาษาที่สองสื่อสารเกี่ยวกับความคิดของเขาได้ และส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษาที่สองได้อีกประการหนึ่ง นอกจากนั้นเขายังกล่าวว่าข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผู้อ่าน (Audience) เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ภาษาที่สองเนื่องจากผู้เรียนได้มีโอกาสทดสอบและปรับปรุงสมมติฐานเกี่ยวกับภาษาที่สองในบริบทที่มีความหมาย (Meaningful context) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่เกิดขึ้นในกิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อนจะให้แนวทางแก่ผู้เรียนในการค้นพบและนำเสนอความคิดของเขาได้มากขึ้น รวมทั้งช่วยในการค้นหาคำที่เหมาะสมในการถ่ายทอดความคิดเหล่านั้นออกมาตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนได้เจรจา (Negotiate) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้อ่านด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นจุดสำคัญในการเรียนรู้ภาษาที่สองและการเจริญเติบโตทางสติปัญญาของผู้เรียน นอกจากกิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อนจะส่งผลต่อผู้เขียนแล้ว Raimes (1983, pp. 148-149) กล่าวว่ากิจกรรมนี้ยังส่งผลต่อผู้อ่านด้วย เพราะผู้อ่านสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนได้จากงานของเพื่อนมากยิ่งขึ้นจากการที่เขาได้อ่านงานเขียนของผู้อื่นในเชิงวิเคราะห์

นอกจากประโยชน์ของกิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อนดังกล่าวข้างต้น ยังมีนักการศึกษาและผู้วิจัยอีกหลายท่านที่กล่าวถึงประโยชน์และข้อดีของกิจกรรมดังกล่าวไว้ (Brumfit, 1983, pp. 57-58; Edge, 1989, p. 53; Mittan, 1989, pp. 209-211) ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันในการแก้ไขข้อผิดพลาดให้แก่กัน และการพูดคุยกันยังช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนได้เรียนรู้จากข้อผิดพลาดของตนเองด้วย
2. การให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นต่องานเขียนให้แก่กันเป็นการช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการที่จะมองเห็นข้อผิดพลาดของตนเอง เพราะเป็นการยากที่ผู้เรียนจะค้นพบข้อผิดพลาดด้วยตนเอง

3. เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ถึงปฏิกริยาและการตอบสนองจากผู้อ่านที่มีอยู่จริง (Authentic reader)

4. การค้นพบข้อผิดพลาดในงานเขียนของผู้อื่นจะเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนพยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในงานเขียนของตน

5. จากการที่ผู้เขียนได้แลกเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อ่านงานเขียนของกันและกันจะทำให้ผู้เขียนเข้าใจและรับรู้ถึงความจำเป็นในการคำนึงถึงความต้องการของผู้อ่านงานเขียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

6. การได้อภิปรายและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่กว้างขึ้นและนำไปใช้ในงานเขียนของตนได้

7. การได้ตอบสนองต่องานเขียนของเพื่อนในเชิงวิเคราะหฺ์ ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดเชิงวิเคราะหฺ์ (Critical thinking) ที่สามารถนำมาใช้กับงานของตนได้

8. ผู้เรียนจะมีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น หรือรู้สึกวิตกกังวลเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนของตนน้อยลง เนื่องจากเขาได้เห็นว่เพื่อนก็มีความยากลำบากในการเขียนเช่นกัน

9. เมื่อนักเรียนมีประสบการณ์ในการตอบสนองต่องานเพื่อนเพิ่มขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถที่จะแยกแยะจุดดีและจุดอ่อนในงานเขียนของตนด้วยตนเองได้มากขึ้น

10. ช่วยให้ครูไม่เสียเวลาในการอ่านงานเขียนของผู้เรียนที่มีจำนวนมากทำให้มีเวลาในการพัฒนาการสอนได้ดียิ่งขึ้น

การให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียน

จากขั้นตอนของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการตามที่กล่าวมา เมื่อเปรียบเทียบกับขั้นตอนของการสอนการเขียนแบบเน้นผลงานอันประกอบด้วย ขั้นตอนการเขียน (Prewriting) ขั้นตอนการเขียน (Writing) และขั้นสุดท้าย คือ ขั้นตอนการแก้ไขข้อผิดพลาดและประเมินผลโดยผู้สอน (Zhang Shuqiang, 1985 อ้างใน วิชชุตา สุธีสร, 2532 หน้า 22) จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ข้อแตกต่างระหว่างวิธีการสอนทั้งสองวิธีอยู่ที่ขั้นตอนของการตอบสนองต่องานเขียน กล่าวคือ การสอนเขียนแบบเน้นผลงานนั้น ผู้สอนจะทำการแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนและประเมินคุณค่าของงานเขียนทันทีที่ผู้เรียนเขียนเสร็จ โดยถือว่งานเขียนนั้นเป็นงานเขียนที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ซึ่ง Raimes (1983, p.139) ชี้ว่การกระทำดังกล่าวไม่มีผลต่อการปรับปรุงเนื้อหา รูปแบบ หรือแม้แต่ว่ความถูกต้องของงานเขียนแต่ละขั้น แต่เวลาที่ใช้ไปนั้นกลับสูญเปล่า เนื่องจากไม่ได้ช่วยให้ผู้เรียนเขียนดีขึ้นเท่าใดนัก ส่วน Mallonee (1985) และ Byrne (1988 อ้างใน วิชชุตา สุธีสร, 2535, หน้า 27) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับตัวผู้เรียน

ไว้ว่าการที่ผู้เรียนได้รับงานเขียนคืนโดยมีร่องรอยการแก้ไขของผู้สอนเต็มไปหมดย่อมก่อให้เกิดความไม่พอใจ เบื่อหน่าย เสียกำลังใจ และหมดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้ผู้เรียนเพิกเฉยไม่เอาใจใส่ต่อการแก้ไขของผู้สอน ผู้เรียนจึงเรียนรู้ได้น้อยมาก และมักจะทำผิดซ้ำในจุดเดิม

ในการสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการ จะประกอบด้วยขั้นตอนของการตอบสนองต่องานเขียน (Response) และขั้นตอนการปรับแก้งานเขียน (Revision) อยู่ในขั้นตอนของการสอนด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับงานเขียนที่ช่วยให้เข้าใจและเห็นข้อบกพร่องของตน และมีโอกาสนำข้อมูลย้อนกลับนั้นมาปรับปรุงแก้ไขงานเขียนของตนให้ดีขึ้นก่อนที่จะได้รับการประเมินผลจากผู้สอน อันเป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการเขียน ซึ่งในงานวิจัยของ Krashen (1984, p.11) ได้สนับสนุนแนวทางในการตอบสนองต่องานเขียนของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับหรือการตอบสนองต่องานเขียนจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนเมื่อกระทำในระหว่างกระบวนการมิใช่เมื่องานสิ้นสุดลง เพราะถ้ามีการตอบสนองต่องานเขียนในระหว่างกระบวนการจะส่งผลทางบวกต่อคุณภาพงานเขียน เนื่องจากเมื่อผู้เขียนได้รับข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนแล้วเขาจะมีโอกาสศึกษาจุดบกพร่องเพื่อแก้ไข และเขียนใหม่ให้ดีขึ้น

เมื่อแนวทางในการตอบสนองต่องานเขียนที่เป็นการตอบสนองเพื่อการประเมินผลการเขียนในการสอนเขียนแบบเน้นผลงานได้เปลี่ยนแปลงเป็นการตอบสนองเพื่อให้อข้อมูลย้อนกลับที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพของงานเขียนในการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ซึ่งส่งผลในทางบวกต่อการพัฒนาทักษะการเขียนของผู้เรียน จึงมีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนตามแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้หลายท่าน ดังนี้

ในด้านความหมายของการให้ข้อมูลย้อนกลับ Freedman (1987, pp. 4-5) ได้เสนอว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นปฏิกริยาโต้ตอบที่มีต่องานเขียนของผู้เขียนในรูปแบบของการเขียนหรือพูดจากครูผู้สอนหรือเพื่อนที่มีต่องานเขียนฉบับร่างหรือฉบับจริง โดยการชี้แนะอย่างชัดเจน หรือให้แนวคิดอย่างคร่าว ๆ ก็ได้ทั้งสิ้น ในขณะที่ Keh (1990, p. 294) กล่าวว่า ข้อมูลย้อนกลับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของกระบวนการเขียน ข้อมูลย้อนกลับเป็นตัวป้อนเข้า (Input) จากผู้อ่านที่ให้แก่ผู้เขียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับแก้งานเขียน ผู้อ่านจะช่วยให้ผู้เขียนผลิตผลงานเขียนที่ยืดผู้อ่านเป็นพื้นฐาน โดยผู้อ่านจะแสดงความคิดเห็น ถามคำถาม และให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เขียนให้ผ่านกระบวนการของงานเขียนไปได้จนถึงการผลิตผลงานสุดท้าย

ส่วน Murray (1984, p. 92) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่งานเขียนว่า ควรเป็นการให้คำแนะนำหรือวิจารณ์เพื่อการสร้างสรรค์ ไม่ควรให้ผู้เขียนเสียกำลังใจ การตัดสิน ประเมินคุณภาพของงานเขียน ไม่ควรตัดสินจากการเขียนครั้งแรก แต่ควรให้ผู้เขียนได้เขียนจนเสร็จสิ้น กระบวนการและได้ผลงานในขั้นสุดท้ายก่อน เช่นเดียวกับความคิดเห็นของ Sommer (1984, p. 92) ที่ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีในการ เขียนครั้งต่อไป และยังช่วยจูงใจให้ผู้เรียนทบทวน ตรวจสอบงานเขียนของตนเองมากขึ้น มองแง่มุม ต่างๆมากขึ้น การเขียนที่ปราศจากการได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้อ่านจะทำให้ผู้เขียนเข้าใจว่างานเขียน ของตนสมบูรณ์แล้ว จึงไม่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการตรวจงานของตน

นอกจากนั้น Beason (1993, pp. 410-411) ยังเสนอว่า ผู้เรียนจะได้ประโยชน์อย่างมากเมื่อ ผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนไม่ยึดติดกับข้อมูลย้อนกลับเพียงประเภทใดประเภทหนึ่ง เนื่องจาก ข้อมูลย้อนกลับแต่ละประเภทย่อมมีทั้งจุดดีและจุดด้อยของมันเอง

จากแนวคิดเกี่ยวกับการให้ข้อมูลย้อนกลับดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าขั้นตอนของการให้ ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนไม่ว่าจะโดยครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้น หรือตัวผู้เรียนเองนับว่าเป็นขั้นตอนที่ สำคัญอย่างยิ่งในการสอนการเขียนภาษาอังกฤษ ดังนั้น Raimes (1983, pp.140-153), Low Pik Ching (1991, pp.15-17) และ Ferris (1997, p.315) จึงได้เสนอวิธีการใหม่ในการให้ข้อมูล ย้อนกลับต่องานเขียนไว้ดังต่อไปนี้

การเขียนวิจารณ์ (Written Comments) เป็นวิธีการที่ครูผู้สอนอ่านงานเขียนฉบับแรกของ นักเรียนและเขียนชมเชยถึงข้อดี และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง ซึ่งครูควร จะให้ข้อมูลหรือตัวอย่างที่เพียงพอสำหรับนักเรียนในการปรับแก้งานเขียน

โดย Keh (1990 cited in Low Pik Ching, 1991, p.15) ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการเขียน วิจารณ์งานเขียนไว้ดังนี้

- 1) ให้เชื่อมโยงคำวิจารณ์ให้เข้ากับจุดประสงค์ของบทเรียน
- 2) ชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียน เช่น "Good" พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบด้วย
- 3) ชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เฉพาะเจาะจงพร้อมกับกลวิธีในการปรับแก้
- 4) เขียนคำถามที่มีข้อมูลเพียงพอสำหรับนักเรียนในการตอบคำถามนั้น
- 5) เขียนคำวิจารณ์อย่างย่อๆ เกี่ยวกับจุดดีและจุดอ่อนของงานเขียน
- 6) ถามคำถามในฐานะที่เป็นผู้อ่านงานเขียนมากกว่าที่จะเป็นผู้ตัดสินผลของงานเขียน

จากข้อเสนอแนะข้างต้นนักเรียนสามารถนำคำวิจารณ์ และข้อเสนอแนะจากครูมาใช้ เป็นข้อมูลย้อนกลับในการปรับแก้งานเขียนของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับอีกวิธีหนึ่ง ได้แก่ การให้คำวิจารณ์งานเขียนโดยบันทึกเสียง (Taped commentary) คือ การที่ครูให้คำวิจารณ์เกี่ยวกับจุดดีและจุดอ่อนในงานเขียนของนักเรียน โดยการบันทึกเสียงลงในเทปบันทึกเสียงที่นักเรียนส่งมาพร้อมกับงานเขียน ซึ่งครูจะเขียนตัวเลขกำกับไว้ในงานเขียนเพื่อบอกถึงตำแหน่งที่ครูให้คำวิจารณ์ไว้ในเทป วิธีให้ข้อมูลย้อนกลับนี้จะให้ข้อมูลมากกว่า และประหยัดเวลามากกว่าการเขียนวิจารณ์

การสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน (Teacher – Student Conference) เป็นวิธีการที่นักเรียนจะได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับงานเขียน โดยการพูดคุยสนทนากับครูผู้สอน อาจจะเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ ซึ่งเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ครูจะถามคำถามเพื่อให้นักเรียนมีความชัดเจนในงานเขียนของตนมากยิ่งขึ้น และสามารถตรวจสอบความเข้าใจในการเขียนงานของตนด้วย

การใช้รายการตรวจสอบ (Checklists) โดยครูจะใช้รายการตรวจสอบที่ประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับรูปแบบการเขียน การวิเคราะห์เนื้อหา การเรียบเรียง และไวยากรณ์ซึ่งรายการตรวจสอบควรสั้น และให้นักเรียนเป็นผู้ใช้ในการตรวจสอบงานเขียน ก่อนที่ครูจะนำไปใช้ในการตอบสนองเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนของนักเรียนอีกครั้งหนึ่ง

กิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อน (Peer Response Group) คือ การที่นักเรียนได้อ่านและตรวจงานเขียนของเพื่อนโดยใช้แบบตรวจสอบที่ครูเตรียมไว้ให้เป็นแนวทางในการตรวจ ซึ่งวิธีการตรวจงานเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อนนี้มีผลต่อนักเรียนผู้อ่านด้วย เพราะนักเรียนผู้อ่านสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับงานเขียนได้จากงานเขียนของเพื่อนได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากได้อ่านงานเขียนของผู้อื่นในเชิงวิเคราะห์วิจารณ์

นักเรียนตรวจงานด้วยตนเอง (Self-editing) เป็นวิธีการที่นักเรียนอ่านงานเขียนของตนเองซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถหาข้อผิดพลาดจากงานเขียนของตนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้านักเรียนมีโอกาสดูงานเขียนไว้สักช่วงเวลาหนึ่งก่อนที่จะอ่านอีกครั้งหนึ่งเพราะจะทำให้มองเห็นข้อผิดพลาดในงานเขียนได้มากขึ้น

นอกจากวิธีการในการให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนตามที่กล่าวมาแล้ว Krisher (1995, p.187) ยังเสนอวิธีการในการให้ข้อมูลย้อนกลับที่นอกเหนือไปจากการใช้คำพูด ได้แก่ การวาดภาพ (Sketching) เป็นการใช้รูปภาพในการตอบสนองต่องานเขียน ซึ่งผู้อ่านสามารถคิดสร้างสรรค์ให้เกิดรูป

ภาพขึ้นมาด้วยตนเองเพื่อใช้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนได้ ตัวอย่างเช่น รูปหน้า เครื่องหมาย ถูก หรือสัญลักษณ์จรรยาบรรณ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า วิธีการในการให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนนั้นมีหลากหลายวิธี ซึ่งการที่ครูจะเลือกใช้วิธีการใดนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ความสามารถ บุคลิกภาพ และทัศนคติของครูที่มีต่อวิธีการแต่ละวิธี รวมทั้งความต้องการ ความสามารถและทัศนคติของนักเรียน จำนวนนักเรียนในชั้น และเวลาในการเรียนการสอน ดังนั้นครูจึงควรเลือกใช้วิธีการในการให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมกับบริบทของตน โดยพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวถึงข้างต้น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้กิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อนเป็นวิธีในการให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนของนักเรียน เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียน ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคมควบคู่ไปกับทักษะทางภาษาในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ด้วยเช่นเดียวกัน ข้อดีของการให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียน

วิชชุตา สุธีสร (2532, หน้า 27) ได้เสนอว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนก่อให้เกิดผลดีกับผู้เขียนหลายประการ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เขียนทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องของงานเขียนทำให้แก้ไขข้อบกพร่องได้อย่างถูกต้อง
2. ช่วยสะท้อนให้ผู้เขียนเห็นมุมมองอื่นๆ เกี่ยวกับงานเขียนที่ผู้เขียนมองไม่เห็น
3. ช่วยจูงใจให้ผู้เขียนตรวจทานงานเขียนของตนให้มากยิ่งขึ้น
4. ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการเขียนไปในทางที่ดีตามที่ผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับและผู้เขียนต้องการ

ส่วน นิธิดา อติภัทรนันท์ (2539, หน้า 54) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีของข้อมูลย้อนกลับที่มีต่อผู้เขียนไว้ว่า ผู้เขียนจะได้รับความคิดเห็น คำวิจารณ์ ข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งจะสะท้อนให้ผู้เขียนทราบว่า ผู้อ่านอ่านงานเขียนแล้วคิดอย่างไร เข้าใจอย่างไร ผู้เขียนจะได้แนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงงานเขียนให้ดีขึ้น หรือเป็นแรงจูงใจให้ผู้เขียนพัฒนางานเขียนให้ดียิ่งขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนั้นความคิดเห็นของผู้อ่านยังมีส่วนช่วยให้ผู้เขียนได้ไตร่ตรองความคิดให้ต้องแท้ สมเหตุสมผลยิ่งขึ้น

การปรับแก้งานเขียน

การปรับปรุงแก้ไขงานเขียนนั้นเกิดขึ้นได้ทุกขณะในกระบวนการเขียนของผู้เรียนตั้งแต่อยู่ในความคิด ขณะกำลังเขียน หรือแม้กระทั่งก่อนจะส่งร่างฉบับสุดท้ายให้ผู้สอน ผู้เขียนต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญในการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนเป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้อ่าน เข้าใจและยอมรับงานเขียนชิ้นนั้น การปรับแก้งานเขียนอาจเริ่มตั้งแต่ในระหว่างการเขียนงานเขียนร่าง ฉบับแรก โดยมีการพัฒนาด้านความหมายและคุณภาพโดยรวมของงานเขียนเพื่อให้เกิดการสื่อความ คิดที่ดีขึ้น ซึ่ง Lapp (1985 cited in Low Pik Chiang, 1991, pp. 68-69) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับประเภท ของการปรับแก้งานเขียนได้ 2 ประเภท คือ การปรับแก้โดยยึดเนื้อหา (Text – based change) และ การปรับแก้ระดับผิวเผิน (Surface Change)

การปรับแก้โดยยึดเนื้อหา เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านเนื้อหาที่มีผลต่อการสื่อความหมาย ของงานเขียน ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นทั้งในระดับคำ วลี อนุประโยค รูปแบบหนึ่งของการปรับแก้โดยยึด เนื้อหา คือ การปรับแก้เนื้อหาส่วนที่เป็นปัญหาของงานเขียนเพื่อให้คงความหมายเดิมไว้โดยไม่ส่งผล กระทบต่อสาระสำคัญโดยรวมของงานเขียน ส่วนอีกรูปแบบหนึ่งจะเป็นการปรับแก้งานเขียนเพื่อ เปลี่ยนแปลงประเด็นการเขียนที่ตั้งไว้ และส่งผลต่อความหมายโดยรวมของงานเขียน

ในทางตรงกันข้ามการปรับแก้ระดับผิวเผินจะส่งผลกระทบต่อการสื่อความหมาย ของงานเขียนเนื่องจากการปรับแก้ประเภทนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านภาษาของงานเขียน ซึ่งการ ปรับแก้ระดับผิวเผินแบบหนึ่ง ได้แก่ การปรับแก้ด้านรูปแบบ (Formal revisions) เช่น การสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอน การใช้อักษรตัวใหญ่ และการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประโยค (Syntactical changes) ส่วนการปรับแก้ระดับผิวเผินอีกแบบหนึ่ง ได้แก่ การปรับแก้เกี่ยวกับรูปแบบหรือลักษณะ โดยรวมของงานเขียน โดยไม่มีการแก้ไขความหมายเดิมของงานเขียน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนหลายท่านได้ให้ความหมาย และเสนอแนะขั้นตอนของการปรับแก้ งานเขียนไว้ดังต่อไปนี้

ความหมายของการปรับแก้งานเขียน

Raimes (1983, p.139) กล่าวว่า การปรับแก้งานเขียน หมายถึง การพัฒนาความสามารถใน การอ่านงานเขียนและตรวจสอบอย่างมีวิจารณญาณ การเรียนรู้แนวทางในการปรับปรุงงานเขียนและ การเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดออกมาอย่างคล่องแคล่ว สมเหตุสมผลและถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ความคิดเห็นของ Slaughter (1987, p.12) ที่กล่าวเพิ่มเติมว่า ในการเรียนรู้แนวทางในการปรับแก้งาน

เขียนของนักเรียนนั้น ครูผู้สอนจะต้องวางแผนบทเรียนเป็นอย่างดีเพื่อช่วยชี้แนะให้นักเรียนเห็นถึงความจำเป็นในการทบทวนเนื้อหา คอยช่วยเหลือนักเรียนเพื่อทำให้ความคิดที่จะนำเสนอชัดเจน ชี้ให้นักเรียนเห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และแก้ไขงานเขียนออกมาให้ได้

ส่วน Fowler (1983, p. 37-55) และ Schenck (1988, p. 56-65) ได้ให้ความหมายของการปรับแก้งานเขียนที่สอดคล้องกันไว้ว่า เป็นการย้าคิดเพื่อตรวจสอบเนื้อหาและการเรียบเรียงความคิด โดยผู้เขียนต้องแน่ใจว่าจะเปลี่ยนแปลงอะไรก่อนตัดสติใจแทนคำใดลงไป ในร่างแต่ละฉบับนั้นผู้เขียนจะต้องล้อมกรอบความคิดของตนเอง แล้วแสดงออกมาให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ โดยตรวจดูว่าประโยคเหล่านั้นสัมพันธ์กันอย่างไร และผู้เขียนมีวิธีการกล่าวที่ชัดเจนต่อผู้อ่านหรือไม่ บางทีอาจต้องเปลี่ยนเค้าโครงจากหัวเรื่องเดิม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคำวิจารณ์หรือข้อเสนอแนะในร่างฉบับแรก ๆ ผู้เขียนต้องตัดสติใจให้ได้ว่าจะเพิ่มรายละเอียดหรือตัดทอนให้น้อยลง และต้องตัดสติใจให้ได้ว่างานเขียนโดยภาพรวมมีประสิทธิภาพแล้วหรือยัง นอกจากนี้ผู้เขียนต้องตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมในเรื่องไวยากรณ์ ลีลาภาษา เครื่องหมายวรรคตอน และตัวสะกดด้วยเช่นกัน

แนวความคิดดังกล่าวข้างต้นตรงกับความคิดเห็นของ Behren (1988, p.1) และ Stanford (1993, pp. 289-292) ที่กล่าวว่าในการปรับแก้งานเขียนนั้น นอกจากเป็นการดูย้อนกลับไปมา (Re-seeing) ในเรื่องเนื้อหา การเรียบเรียง การเลือกใช้คำศัพท์ และโครงสร้างประโยค ตลอดจนการสอดแทรกคำหรือวลีที่เป็นตัวเชื่อมที่จำเป็น และการอ่านและเขียนใหม่จนกว่างานเขียนจะพึงดูราบรื่น มีเหตุผลชัดเจนตั้งแต่ต้นจนจบแล้ว ยังเป็นการตรวจสอบความถูกต้องทางไวยากรณ์ เครื่องหมายวรรคตอน และตัวสะกดด้วย

สำหรับ Suid และ Lincoln (1989, p.73-77) และ Viener (1992, p. 25-29) ได้ให้ความหมายของการปรับแก้งานเขียนที่คล้ายคลึงกันไว้ว่า เป็นการสังเกต ตรวจสอบ และตรวจทานเพื่อปรับปรุงเนื้อหา ลีลาภาษา และกลไกการเขียน ด้วยการใช้กลวิธีแบบต่างๆ เช่น การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การเพิ่ม ลด เปลี่ยนแปลงคำ วลี หรือข้อความ การย้ายข้อความไปอยู่ตำแหน่งอื่น หรือเชื่อมความคิดต่างๆ เข้าด้วยกัน รวมทั้งการยอมรับคำวิจารณ์ ข้อคำถาม หรือข้อเสนอแนะ ด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษรจากผู้อ่าน 1 ท่านหรือมากกว่า ซึ่งได้แก่ เพื่อน ครู หรือผู้ช่วยสอน การปรับแก้งานเขียนจะช่วยให้ผู้เขียนค้นพบสิ่งที่ต้องการจะสื่อสารแก่ผู้อ่าน และขั้นสุดท้ายก็เป็นการตรวจทานรูปแบบการพิมพ์ให้ตรงตามมาตรฐาน

กล่าวโดยสรุป การปรับแก้งานเขียน หมายถึง การอ่านทบทวนงานเขียนอย่างมีวิจารณ์ ญาณ โดยคำนึงถึงผู้อ่าน และวัตถุประสงค์ของการเขียนแล้วจึงทำการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา การเรียบเรียง คำศัพท์ ตลอดจนการปรับปรุงด้านไวยากรณ์ และกลไกการเขียนให้ถูกต้องและเหมาะสมกับงานเขียน แต่ละประเภท

ขั้นตอนของการปรับปรุงแก้ไขงานเขียน

Adams และ Dawyer (1982, p.164-182) แบ่งขั้นตอนการปรับแก้งานเขียนออกเป็น 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การอ่านครั้งที่หนึ่ง เพื่อตรวจดูเค้าโครงงานเขียนในเรื่องการเรียบเรียงข้อความต่างๆ เช่น มีประโยคใจความสำคัญที่ชัดเจนและมีเหตุผล มีประโยคสนับสนุนหลักและประโยคสนับสนุนรอง มีเพียงความคิดเดียวในแต่ละย่อหน้า มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างประโยคต่าง ๆ และย่อหน้าต่าง ๆ
2. การอ่านครั้งที่สอง เพื่อตรวจดูไวยากรณ์และลีลาภาษา เช่น แต่ละประโยคเป็นประโยคที่สมบูรณ์ ไม่ใช่ข้อความที่ยาวติดกัน มีความสอดคล้องระหว่างประธานกับกริยา หรือนามกับสรรพนาม ใช้รูปกริยาได้ถูกต้องตามกาลประโยค (Tense) มีการขยายอนุประโยคอย่างถูกต้อง ใช้สำนวนเชื่อมประโยคได้อย่างมีเหตุผล
3. การอ่านครั้งที่สาม เพื่อตรวจทานเกี่ยวกับกลไกการเขียน ซึ่งมักจะเป็นข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ

ส่วน Suid และ Lincoln (1989, p. 73-77) กล่าวถึงขั้นตอนของการปรับแก้งานเขียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. พักงานเขียนเอาไว้สักครู่ และอ่านงานเขียนนั้นอีกครั้งเหมือนกับเป็นการอ่านงานเขียนนั้นครั้งแรก (Fresh eyes)
2. อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ โดยมุ่งเน้นไปที่ประเด็นใดประเด็นหนึ่งหรือหลายๆ ประเด็นต่อไปนี้
 - 2.1. ผลกระทบโดยภาพรวม เช่น อ่านหัวเรื่องแล้วเข้าใจ ความคิดหลักชัดเจนดีและน่าสนใจ มีการกำหนดวัตถุประสงค์และผู้อ่าน
 - 2.2. องค์ประกอบต่างๆ สอดคล้องกัน เช่น งานเขียนเริ่มต้นและจบลงอย่างมีหลักเกณฑ์ ใจความสำคัญอ่านแล้วเห็นภาพได้ทันที ความคิดต่างๆ เรียงกันอย่างสมเหตุสมผลต้องไม่มี

ความคิดที่เกินมาหรือขาดหายไป มีตัวเชื่อมระหว่างย่อหน้า และตัวเชื่อมต่อเนืองกัน ตอนจบกระชับ และผูกใจความต่างๆ เข้ากันด้วยดี

2.3. ข้อเท็จจริง รายละเอียด และตัวอย่างประกอบ มีเหตุผลเหมือนการเขียนข่าว

2.4. สำนวนภาษาชัดเจนและถูกต้อง เช่น ไม่มีคำซึ่งเกินมาหรือขาดหายไป ไม่มีสำนวนซ้ำซาก (Cliché) ไม่มีคำที่มักใช้อย่างผิดๆ ไม่มีคำที่มีความหมายกว้างเกินไปหรือแคบเกินไป ไม่มีคำที่อ่านแล้วขัดต่อความรู้สึก น้ำเสียง (Tone) ราบรื่น

2.5. ประโยคต่างๆ เรียบเรียงออกมาดี เช่น ไม่มีประโยคที่ยาวๆ ติดกัน หรือเขียนไม่เป็นประโยค ประชานกับกริยาสอดคล้องกันการอ้างอิงคำสรรพนามชัดเจน ไม่มีส่วนขยายที่เกินมาหรือวางผิดที่ มีประโยคที่หลากหลาย และจำนวนคำยาวพอสมควร

2.6. ตัวสะกดถูกต้อง ได้แก่ ไม่มีตัวสะกดผิดแบบพื้นฐานๆ เช่น เขียน weird เป็น wierd ไม่มีข้อผิดพลาดที่รูปลักษณ์ เช่น เขียน dessert เป็น desert ไม่มีข้อผิดพลาดที่เสียงคล้ายกัน เช่น เขียน two เป็น to ไม่มีข้อผิดพลาดด้านเครื่องหมาย apostrophe เช่น เขียน men's เป็น mens ไม่มีข้อผิดพลาดด้านพหูพจน์ เช่น เขียน flies เป็น flys ไม่มีข้อผิดพลาดด้านเว้นวรรค เช่น เขียน today เป็น to day ไม่มีข้อผิดพลาดด้านการขึ้นต้นคำ เช่น เขียน English เป็น english

2.7. เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง

2.8. ข้อเขียนนั้นอ่านรู้เรื่องพอที่จะดำเนินการขั้นต่อไปได้

3. อ่านข้อเขียนอย่างระมัดระวัง เช่น อ่านอย่างช้าๆ ออกเสียงดังๆ หรืออ่านให้ผู้อื่นฟัง

4. เปลี่ยนแปลงด้วยการขีดฆ่าหรือแทรกคำ โดยใช้สัญลักษณ์ ^ แทรกไว้ในข้อความ

และ ๐ ไว้ตัดทอน แล้วอ่านข้อเขียนนั้นอีก เปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมเนื้อหาเท่าที่จำเป็น

5. คัดลอกใหม่ ถ้าอ่านแล้วไม่เข้าใจ แต่ไม่ควรเสียเวลา และดำเนินการในขั้นต่อไป

6. ให้เพื่อนอีกคนช่วยกันอ่านทบทวน ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะทำหน้าที่คล้ายสารวัตร

สอบสวน หรือบรรณาธิการข่าว โดยให้ถามปากเปล่าซึ่งกันและกัน เขียนวิจารณ์ตรงขอบกระดาษ หรือแยกกระดาษออกมาต่างหาก

7. เมื่อรับคำวิจารณ์กลับคืน ต้องตัดสินใจให้ได้ว่า จะดำเนินการวิจารณ์อย่างไร กล่าวคือ จะต้องรับผิดชอบเนื้อหา การเรียบเรียง และลีลาภาษาของงานเขียนชิ้นนั้นๆ

8. ถ้าต้องการให้การปรับปรุงแก้ไขงานเขียนเป็นปรนัยมากยิ่งขึ้น ให้ดำเนินการซ้ำขั้นตอนที่ 6 และ 7 กับเพื่อนอีกคนหนึ่ง

นอกจากนี้ Viener (1992, p. 28-29) ก็ได้กล่าวถึงขั้นตอนการปรับแก้งานเขียนไว้ดังนี้

1. อ่านซ้ำๆ แต่มีใช้การกวาดสายตา (Skimming) โดยมองดูทุกคำ ถ้าเป็นไปได้ให้อ่านดังๆ แต่อย่าเคลื่อนสายตาเร็วเกินไป จากคำหนึ่งไปอีกคำหนึ่ง
2. ใช้ไม้บรรทัดหรือกระดาษวางทาบได้เส้นบรรทัด ก็จะช่วยค้นหาตัวสะกดที่เขียนผิดได้ง่ายยิ่งขึ้น
3. ตรวจสอบพยางค์แต่ละคำ โดยเอานิ้วมือชี้ที่คำแต่ละคำ และพยายามออกเสียงตามไปด้วย
4. ระวังข้อผิดพลาดที่มักเกิดขึ้นบ่อยๆ เช่น การเขียนประโยคที่แยกเป็นส่วนๆ ไม่เป็นประโยคที่สมบูรณ์ (Fragment) หรือการเขียนประโยคเสริมที่ทำให้ยืดยาวและไม่ถูกต้อง (Run-on) ให้ศึกษาเรื่องเครื่องหมายวรรคตอน หรือถ้าเกิดความสับสนระหว่าง its กับ it's ก็ให้รีบแก้ไขทันที
5. ถ้าเป็นชั่วโมงเรียงความ ก็ให้ขีดฆ่าหรือลบออกอย่างประณีต ถ้าต้องการเพิ่มคำก็ให้ใช้เครื่องหมายลูกศร ^ แทรกไว้ได้บรรทัด แล้วเพิ่มคำที่ต้องการลงไป เช่น

So we awakened and went to the beach.

^ early

6. ในร่างฉบับสุดท้าย อาจไม่ต้องตรวจแก้ไขใดๆ มากนัก แล้วจึงคัดลอกหรือจัดพิมพ์ฉบับใหม่อีกครั้ง

สำหรับ McWhorter (1993, p. 29) ได้เสนอแนะขั้นตอนการตรวจเพื่อปรับแก้งานเขียนไว้ดังต่อไปนี้

1. พยายามทิ้งงานเขียนไว้ระยะหนึ่งก่อนจะทำการปรับแก้ ถ้าเป็นไปได้อาจจะทิ้งไว้จนกระทั่งถึงวันถัดไป
2. อ่านประโยคที่เป็นใจความสำคัญอีกครั้งหนึ่ง โดยประโยคนั้นจะต้องชัดเจน ตรงประเด็น และเป็นประโยคที่สมบูรณ์
3. อ่านประโยคอื่นๆ เพื่อดูว่าแต่ละประโยคสัมพันธ์กับใจความสำคัญของเรื่องหรือไม่ ถ้าไม่สัมพันธ์ให้ขีดทิ้งและเขียนใหม่ให้สัมพันธ์กัน
4. ดูให้แน่ใจว่างานเขียนนั้นมีการขึ้นต้น และสิ้นสุดของเนื้อหา
5. อ่านงานเขียนใหม่อีกครั้งเพื่อดูว่าแต่ละประโยคเชื่อมโยงกันหรือไม่ ถ้าจำเป็นก็ให้เพิ่มคำหรือประโยคที่เชื่อมโยงความคิดเข้าไว้ด้วยกัน
6. ให้ลบหรือรวมประโยคที่กล่าวถึงสิ่งเดียวกัน

7. ให้แทนคำที่คลุมเครือด้วยคำอื่นที่บรรยายความคิดได้ชัดเจนกว่า
8. ถ้าผู้เขียนติดขัดในขั้นตอนที่กล่าวมานี้ และไม่ทราบว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงจุดใดบ้างก็ให้เพื่อนช่วยอ่านงานเขียน และบอกถึงจุดที่ไม่ชัดเจนและจำเป็นต้องมีการอธิบายเพิ่มเติม
9. หลังจากที่ทำกรปรับแก้ตามขั้นตอนเหล่านี้แล้ว ให้รอสัก 2-3 ชั่วโมงแล้วทำซ้ำขั้นตอนต่างๆอีกครั้งหนึ่ง

นอกจากนี้ Bryant (1993, pp. 19-21) ยังได้เสนอแนะเกี่ยวกับขั้นตอนของการปรับปรุงแก้ไขงานเขียนไว้ว่า ผู้เขียนอาจปล่อยเวลาให้ผ่านไปสักระยะหนึ่ง ซึ่งอาจกินเวลาประมาณ 1 วัน ให้เป็นอิสระจากงานเขียน ต่อจากนั้น อ่านงานเขียนของตนเองดังๆ ให้เพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัวอ่านให้ฟัง แม้แต่บรรดานักเขียนก็ยังคงมีกลุ่มนักเขียน หรือคณะกรรมการประชุมงานเขียน ผู้เขียนอ่านงานเขียนให้คณะกรรมการฟัง โดยที่คณะกรรมการถือต้นฉบับอ่านตามไปด้วย แล้วทั้งหมดก็จะช่วยกันวิจารณ์และตั้งข้อผิดพลาดออกมา หลังจากนั้นอาจดำเนินการซ้ำอีก 1-2 ครั้ง

การปรับปรุงแก้ไขงานเขียน เป็นการนำองค์ประกอบของการเขียนและกระบวนการเขียนมาผสมผสานกัน ด้วยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลายๆครั้ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการตรวจและปรับปรุงแก้ไขงานเขียน ควรกระทำไปพร้อมๆ กัน อันได้แก่ 1) อ่านบทนำและบทสรุปหลายๆ ครั้ง บทนำจะต้องล้อมกรอบความคิดและบทสรุปจะต้องย่อเนื้อหาที่กล่าวมาทั้งหมด 2) ปรับสำนวนหรือน้ำเสียงให้เหมาะสมกับผู้อ่าน 3) อ่านหัวเรื่องแล้วสะท้อนให้เห็นภาพอย่างชัดเจน 4) คำ ประโยค และย่อหน้าต่างๆ กลมกลืนกับหัวเรื่อง 5) ให้รายละเอียด ตัวอย่างประกอบ อ้างอิงสถานการณ์ได้ชัดเจนและมีน้ำหนักเพียงพอ 6) เปลี่ยนแปลงประโยคให้หลากหลาย และใช้อนุประโยคไปในแนวเดียวกัน 7) ตรวจสอบไวยากรณ์ และกลไกการเขียนกับแบบประเมิน โดยการเขียนในระยะแรกๆ ให้ตรวจดูทุกคำ ทุกประโยค แต่ระยะหลังๆ ก็ให้ดูแบบคร่าว ๆ 8) ตรวจสอบรูปแบบการพิมพ์ก่อนส่งต้นฉบับ

การประเมินคุณภาพของงานเขียน

การประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนการเขียน ทั้งนี้เพราะเป็นขั้นตอนที่บ่งชี้ถึงคุณภาพของผลงานของนักเรียน (พิมพันธ์ เวสสะโกส, 2533, หน้า 57) ซึ่ง Leki (1992 cited in Reid, 1993, p. 229) ได้เสนอว่า วัตถุประสงค์ขั้นต้นในการประเมินงานเขียนของนักเรียนนั้น ควรจะเป็นเพื่อการพัฒนาในระยะยาว และการเปลี่ยนแปลงทางด้านสติปัญญาของนักเรียน โดยสามารถดูได้จากการปรับแก้งานเขียนของนักเรียน เนื่องจากการปรับแก้งานนั้นมักจะ

สัมพันธ์กับการประเมินคุณภาพเป็นรูปแบบหนึ่งของการตอบสนองต่องานเขียนที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงานเขียนของนักเรียน

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการประเมินผลงานเขียนของนักเรียนเพื่อการศึกษาคุณภาพของงานเขียนที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่นักเรียนได้ทำการปรับแก้งานเขียนแล้ว กล่าวคือ เป็นการศึกษาพัฒนาการและความก้าวหน้า ในการเรียงความภาษาอังกฤษของนักเรียน หลังจากที่กระบวนการตอบสนองต่องานเขียนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ และการปรับแก้งานเขียนแล้ว โดยศึกษาเปรียบเทียบคะแนนของงานเขียนแผนร่างฉบับที่ 1 ฉบับที่ 2 และงานเขียนฉบับสมบูรณ์ ดังนั้นการประเมินผลงานเขียนของนักเรียนในการวิจัยครั้งนี้ จึงมิใช่การทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ผู้วิจัยจึงขอกกล่าวเพียงการตรวจให้คะแนนงานเขียนของนักเรียนเท่านั้น

การตรวจให้คะแนนงานเขียน

Reid (1993, pp. 235-241) ได้เสนอว่า โดยทั่วไปแล้วมีวิธีการตรวจให้คะแนนงานเขียนอยู่ 2 วิธี ดังต่อไปนี้

1. การให้คะแนนแบบภาพรวม (Holistic scoring) เป็นการให้คะแนนงานเขียน โดยประเมินจากความสามารถโดยรวมในการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยผู้ให้คะแนนจะอ่านงานเขียน โดยไม่มีการเขียนเครื่องหมาย (Marking) ใดๆ จากนั้นจึงให้คะแนนงานเขียนจากภาพรวมทั้งหมด โดยใช้ช่วงคะแนนที่กำหนดไว้ เช่น 1-4, 1-6 หรือ 1-9 เป็นต้น
2. การให้คะแนนแบบวิเคราะห์ (Analytic scoring) เป็นวิธีการให้คะแนนที่แยกแยะองค์ประกอบและทักษะต่างๆ ของการเขียนออกเป็นส่วนๆ เพื่อใช้สำหรับวิเคราะห์จุดดีและจุดอ่อนของงานเขียนของนักเรียน การให้คะแนนแบบวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับวิธีการให้คะแนนงานเขียนวิธีหนึ่งของ Heaton (1975, pp.133-139) คือ วิธีการเชิงวิเคราะห์ (Analytic Method) ซึ่ง Heaton ได้ให้ตัวอย่างการใช้มาตราส่วนประเมินค่าแบบ 5 คะแนน ต่อไปนี้

รายการ	5	4	3	2	1
ไวยากรณ์ (Grammar)			X		
คำศัพท์ (Vocabulary)				X	
การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการสะกด (Mechanics)		X			
ลีลาการเขียนและความสละสลวยในการสื่อความหมาย (Fluency)				X	
ความสอดคล้องของเนื้อหากับเรื่องที่เขียน (Relevance)			X		

คะแนนรวม 14 คะแนน

นอกจากมาตราส่วนประเมินค่าแบบ 5 คะแนนนี้ วิธีการให้คะแนนแบบวิเคราะห์ที่มีผู้นิยมใช้อย่างมากในการตรวจงานเขียนภาษาอังกฤษวิธีหนึ่ง ได้แก่ เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความของ Jacobs และคณะ (Jacobs et al., 1981, p.30) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบของการเขียนที่ให้น้ำหนักต่างกันไป 5 องค์ประกอบ ดังนี้

- เนื้อหา (Content) 30 คะแนน
- การเรียบเรียงความคิด (Organization) 25 คะแนน
- คำศัพท์ (Vocabulary) 20 คะแนน
- การใช้ภาษา (Language use) 20 คะแนน
- กลไวยากรณ์ (Mechanics) 5 คะแนน

กำหนดระดับความสามารถในแต่ละองค์ประกอบไว้ 4 ระดับ คือ

	เนื้อหา	การเรียบเรียง ความคิด	คำศัพท์	การใช้ภาษา	กลไวยากรณ์
1.ระดับดีมาก	27-30	23-25	18-20	18-20	5
2.ระดับดี	22-26	20-22	14-17	14-17	4
3.ระดับพอใช้	17-21	17-19	10-13	10-13	3
4.ระดับอ่อนมาก	13-16	14-16	7-9	7-9	2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ในประเทศไทยนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ประเภทของข้อมูลย้อนกลับ การปรับแก้งานเขียน และคุณภาพของงานเขียนของนักเรียนนั้นมีผู้ทำการศึกษาจำนวนไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษา และงานวิจัยส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับผลของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ซึ่งขั้นตอนการสอนของวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่ผู้วิจัยแต่ละท่านทำศึกษานั้น ประกอบด้วยขั้นตอนของกิจกรรมตอบสนองต่องานเพื่อน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการปรับแก้งานเขียนอยู่ในกระบวนการสอนแล้ว ดังนั้น จึงขอกล่าวถึงงานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้โดยรวม ดังนี้

สมศรี ธรรมสารโสภณ (2535) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบเน้นกระบวนการและแบบเน้นผลงาน โดยทดลองกับนักเรียนเซนต์คาเบรียล ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนเขียนแบบเน้นผลงาน ในขณะที่ วิรุฬห์เกียรติ์ คงกลาง (2538) ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการทบทวนและการตรวจแก้งานเขียนภาษาอังกฤษของตนเองและของเพื่อน โดยกลุ่มที่หนึ่งเป็นกลุ่มที่ทบทวนและตรวจแก้งานเขียนของตนเอง ส่วนกลุ่มที่สองเป็นกลุ่มที่ทบทวนและตรวจแก้งานเขียนของเพื่อน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการเขียนของนักเรียนกลุ่มที่ทบทวนและตรวจแก้งานเขียนของเพื่อนสูงกว่ากลุ่มที่ทบทวนและตรวจแก้งานเขียนของตนเอง

ส่วนนิธิตา อติภัทรนันท์ (2539) ได้ศึกษาถึงเกี่ยวกับความคำนึงถึงผู้อ่านที่มุ่งหมายและการทำงานร่วมกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อดูผลของการสอนแบบเน้นกระบวนการ ผลการศึกษาพบว่าการทำงานร่วมกันของการเรียนการเขียนแบบเน้นกระบวนการก่อให้เกิดความคำนึงถึงผู้อ่าน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบต่องานเขียนและพัฒนาการทางด้านการเขียนอันมีผลเนื่องมาจากการได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางแก้ไขให้แก่เพื่อน

นอกจากนี้ วชิรี สาริกบุตร (2541) ได้ศึกษาถึงผลของกระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับ-เสริมที่มีต่อคุณภาพของงานเขียนเรียงความ และการตรวจงานเพื่อนโดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสารภีวิทยาคม จำนวน 21 คน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีการสอนเขียน

แบบเน้นกระบวนการที่มีการให้ข้อมูลย้อนกลับเสริม และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบปกติ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคุณภาพในการเขียนเรียงความ และการตรวจงานเพื่อนสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม

งานวิจัยในต่างประเทศ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

Zamel (1983) ได้ศึกษากระบวนการเขียนเรียงความของผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยศึกษาจากนักศึกษาต่างชาติ 6 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซต ซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาในระดับสูง ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของนักศึกษาที่เขียนได้ดี มีลักษณะคิดไปเขียนไป มีการแก้ไขตลอดเวลาที่เขียน กระบวนการเขียนไม่เรียงลำดับขั้นตอนที่เด่นชัด แต่มีลักษณะย้อนไปมา ปัญหาด้านภาษาไม่เป็นอุปสรรคในกระบวนการเขียน เพราะนักศึกษาคงใช้ภาษาของตนก่อน แล้วจึงค้นหาภาษาอังกฤษจากพจนานุกรมต่อไป ส่วนนักเรียนที่เขียนไม่ดีนั้นพบว่ามุ่งแต่แก้ไขด้านไวยากรณ์และการใช้คำ ไม่ได้ปรับปรุงเนื้อหาหรือโครงสร้างการเขียน ซึ่งต่างกับนักศึกษาที่เขียนดี เขียนแล้วจะแก้ไขปรับปรุง โดยมุ่งด้านการเสนอความคิดมากกว่าจะแก้ไขด้านภาษาเท่านั้น

ในปี ค.ศ. 1984 Bruno ได้ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนทักษะการเขียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติ กับที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการ โดยทำการทดลองกับนักเรียนที่เรียนเกรด 3-5 จำนวน 654 คน โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบเน้นกระบวนการและกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ ใช้นักเรียนแบบเรียนและแบบฝึกหัดทำแบบเรียน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

ส่วน Hayes (1987) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนการเขียนแบบเน้นผลงานและแบบเน้นกระบวนการของนักเรียนเกรด 7 จำนวน 98 คน เป็นเวลา 6 เดือน พบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีพัฒนาการในการเขียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการสอนแบบเน้นผลงาน

สำหรับ Anderson และคณะ (Anderson et al, 1992) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาการใช้และการประเมินโปรแกรมกระบวนการเขียนสำหรับการฝึกอบรมครูประจำการโดยให้ครูเหล่านั้นทดลอง

สอนด้วย และพบว่าวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านการเขียนดีกว่า และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนอีกกลุ่มหนึ่ง

นอกจากนี้ Singh และ Sarkar (1994) ได้ทดลองใช้ขั้นเตรียมการเขียน และขั้นหลังการเขียน ที่เน้นการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงปฏิสัมพันธ์ในระหว่างการเรียนการสอนนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย เป็นเวลา 1 ภาคเรียน พบว่า นักศึกษาสามารถพัฒนาความคิดของตนได้เป็นอย่างดี และจากการตรวจงานร่างฉบับแรกจนถึงฉบับสุดท้ายของผู้เรียน พบว่า 85% ของผู้เรียนมีพัฒนาการในการเขียนที่เห็นได้อย่างเด่นชัด

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการตอบสนองต่องานเพื่อน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการปรับแก้ งานเขียน

ในปี ค.ศ. 1992 Mangelsdorf ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองจำนวน 40 คน เกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำกิจกรรมการตอบสนองต่อเพื่อน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่ากิจกรรมการตอบสนองต่อเพื่อนมีประโยชน์ในการช่วยให้เขาปรับแก้งานเขียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับแก้ด้านเนื้อหา และการเรียบเรียง นอกจากนี้ กิจกรรมดังกล่าวยังช่วยให้นักศึกษาได้พิจารณาถึงมุมมองที่ต่างออกไปเกี่ยวกับหัวข้อที่เขียนและรับรู้ถึงความต้องการของผู้อ่านได้มากขึ้น

ในขณะที่ Beason (1993) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการให้ข้อมูลย้อนกลับและการปรับแก้งานเขียนของนักศึกษาที่เรียนการเขียนเพื่อใช้ในเนื้อหาของวิชาอื่น (Writing across the curriculum course) โดยศึกษากับนักศึกษาจำนวน 20 คน พบว่านักศึกษาได้ทำการปรับแก้ตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากครูและเพื่อน อย่างไรก็ตาม การปรับแก้ของนักศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นการปรับแก้แบบผิวเผิน (Surface-level revision) และการปรับแก้เนื้อหาส่วนย่อย (Local-meaning revision)

ส่วน Mendonca และ Johnson (1994) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมการตอบสนองต่อเพื่อน และการปรับแก้งานเขียนของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองจำนวน 12 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับต่องานเขียนใน 5 รูปแบบ ได้แก่ การถาม การอธิบาย การแนะนำ การกล่าวซ้ำ และการตรวจความถูกต้องด้านไวยากรณ์ และนักเรียนได้ปรับแก้งานเขียนของตนโดยใช้ข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากเพื่อนมาช่วยในการปรับแก้งานเขียน รวมทั้งมีความเห็นว่า กิจกรรมการตอบสนองต่อเพื่อนเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการเขียน

Gonzales (1995) ได้ทดลองใช้วิธีการจับกลุ่มระหว่างเพื่อน (Peer-clustering) ในการสอน การปรับแก้งานเขียนให้แก่ นักเรียนที่เรียนการเขียนขั้นพื้นฐานร่วมกับการใช้คอมพิวเตอร์ วิธีการเขียน แบบร่วมมือกัน และการเขียนแบบเน้นกระบวนการ พบว่า นักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้น และมีเจตคติ ที่ดีขึ้นต่อการเขียนเช่นเดียวกับมีพัฒนาการสูงขึ้นในทักษะการเขียนและการปรับแก้งานเขียน

สำหรับ New (1995) ได้ทำการวิจัยแบบกรณีศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีในการปรับแก้งานเขียน ของนักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศโดยทำการศึกษานักเรียนมีการปรับแก้งาน เขียนหรือไม่ และเป็น การปรับแก้ในด้านภาษา หรือ ด้านเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนได้ทำการ ปรับแก้งานเขียนโดยปรับแก้ในด้านภาษามากกว่าการปรับแก้ด้านเนื้อหา

ส่วน Adams (1997) ทำการศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของการสนทนาระหว่างนักเรียนในขณะ ที่อภิปรายกับเพื่อนเกี่ยวกับงานเขียน รวมทั้งศึกษาว่าการสนทนาที่เกิดขึ้นมีผลต่อการปรับแก้งาน เขียนหรือไม่ โดยได้ทำการศึกษากับนักเรียนที่เรียนการเขียนขั้นพื้นฐานจำนวน 10 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้ทำการปรับแก้งานเขียนในบางรูปแบบ และการสนทนากับเพื่อนที่เกิดขึ้นจะมุ่ง ประเด็นหลักไปที่การกระตุ้นให้ผู้เขียนเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับใจความสำคัญ และประโยคที่แสดง ประเด็นของเรื่องที่เขียน รวมทั้งการแก้ไขเรื่องการเรียบเรียงเนื้อหา และด้านไวยากรณ์

Berg (1998) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการสอนวิธีการตอบสนองต่องานเขียนของ เพื่อนที่มีต่อผลงานเขียน กลวิธีในการปรับแก้งานเขียน และการสนทนาระหว่างเพื่อนของนักเรียนที่เรียน ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยทำการเปรียบเทียบนักเรียน 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งได้รับการสอนเกี่ยวกับ วิธีการตอบสนองต่องานเขียนของเพื่อนส่วนอีกกลุ่มหนึ่งไม่ได้รับการสอน ผลการวิจัยพบว่า การตอบ สนองต่องานเขียนของเพื่อนโดยได้รับการสอนมาก่อนส่งผลในทางบวกต่อผลงานเขียน การปรับแก้ งานเขียน และการสนทนาระหว่างเพื่อนของนักเรียน

นอกจากนี้ Sengupta (1998) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการปรับแก้งานเขียนกับการพัฒนาคุณ ภาพงานเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 ในประเทศฮ่องกง ผลการศึกษาพบว่า นัก เรียนทำการปรับแก้ในระดับประโยคและคำมากกว่าระดับทางภาษาอื่นๆ โดยเป็นการปรับแก้เพื่อ ความชัดเจนของข้อมูลมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าผู้อ่านไม่ได้เห็นว่ งานเขียนที่ได้รับการปรับแก้จะ ดีกว่างานเขียนฉบับแรกเสมอไป เนื่องจากการปรับแก้บางครั้งทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้มากกว่าการ เขียนครั้งแรก